

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Ändrat förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/22/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG

[COM(2017) 637 final]

(2018/C 227/08)

Föredragande: **Christophe LEFÈVRE**

Jorge PEGADO LIZ

Lech PILAWSKI

Remiss	Europeiska rådet, 17.11.2017 Europaparlamentet, 13.11.2017
Rättslig grund	Artiklarna 114 och 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
Ansvarig facksektion	Facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion
Antagande vid plenarsessionen	15.2.2018
Plenarsession nr	532
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	160/5/13

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Avtalsrättsliga skillnader mellan olika medlemsstater uppmuntrar inte konsumenterna att handla i andra EU-länder.

1.2 Samtidigt har företagens förtroende för gränsöverskridande försäljning ännu inte stärkts. Enligt den senaste EU-omfattande undersökningen anger 58 % av alla återförsäljare i EU att de känner sig trygga med att sälja via nätet medan endast 28 % känner sig trygga med att sälja via nätet till andra EU-länder ⁽¹⁾.

1.3 De ståndpunkter som antogs av både Europaparlamentet och rådet om kommissionens förslag 2015 ⁽²⁾ om försäljning av varor på nätet respektive personlig försäljning visade att reglerna för försäljning av varor bör vara desamma, oavsett försäljningskanal, något som EESK påpekade i sitt yttrande om förslagen ⁽³⁾.

1.4 EESK välkomnar därför att detta ändrade förslag till direktiv innebär att tillämpningsområdet för förslaget till direktiv om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor på nätet utvidgas till att även omfatta personlig försäljning.

1.5 EESK uppmanar emellertid kommissionen att i sitt förslag ta hänsyn till ett antal rekommendationer, nämligen följande:

a) Förslaget bör inte leda till kortare garantiperioder i vissa medlemsstater, och inte heller till skapandet av en rättighetshierarki.

⁽¹⁾ Den analys som gjordes inom ramen för ändamålsenlighetskontrollen av EU:s konsument- och marknadsföringslagstiftning visar att 46 % av de återförsäljare som använder kanaler för försäljning på distans ser kostnaderna för att följa olika konsumentskyddsregler och avtalsrättsliga regler som betydande hinder för deras gränsöverskridande försäljning. För 72 % av konsumenterna är skillnader i konsumenternas rättigheter vid felaktiga produkter en mycket viktig faktor att ta hänsyn till när de handlar personligen i ett annat EU-land.

⁽²⁾ COM(2015) 634 final och COM(2015) 635 final.

⁽³⁾ EUT C 264, 20.7.2016, s. 57.

- b) Den möjlighet som fastställs att göra undantag från detta direktivs tvingande karaktär genom en enkel överenskommelse mellan de avtalsslutande parterna bör endast tillåtas om ett sådant avtal säkerställer konsumenternas självständighet och ett effektivt konsumentskydd.
- c) Förslaget bör ge konsumenterna möjlighet att väcka talan direkt mot tillverkaren.
- d) Hållbarhetskriteriet (lager av reparationsdelar) bör integreras i direktivets bestämmelser.
- e) Förslaget bör innehålla bestämmelser om förlängd garantiperiod som motsvarar den period då en produkt inte varit tillgänglig under reparation eller då en tjänst inte varit tillgänglig.
- f) Förslaget bör innehålla specifika detaljer om säkerheten hos betalningsplattformar eller om medansvar för plattformar för köp ("marknadsplatser") i händelse av bedrägeri eller utnyttjande av garantin.
- g) Producenten och säljaren bör vara solidariskt ansvariga i fall där konsumenten väljer att reparera eller byta ut varorna, utan att det påverkar tillämpningen av den regressrätt som fastställs i artikel 16 eller tidigare framställningar gentemot säljaren.
- h) Förhållandet mellan bestämmelserna om tidsfristen på 14 dagar för återsändande och återbetalning bör klargöras.

1.6 EESK uppmanar slutligen kommissionen att beakta kommentarerna i detta yttrande.

2. Syfte med och bakgrund till det ändrade förslaget till direktiv

2.1 Syfte med det ändrade förslaget till direktiv

2.1.1 Med detta ändrade förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv⁽⁴⁾ föreslår kommissionen att tillämpningsområdet för förslaget till direktiv om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor på nätet och annan distansförsäljning av varor utvidgas till att även omfatta personlig försäljning.

2.1.2 Förslaget syftar till att underlätta snabba framsteg på ett område som är centralt för strategierna för den inre marknaden, i linje med Europeiska rådets slutsatser från juni 2016.

2.1.3 Detta ändrade förslag, som är tillämpligt på all försäljning, siktar mot samma mål och bidrar ännu mer till att uppnå det eftersträlvade resultatet än tidigare förslag⁽⁵⁾: det tar itu med osäkerhetsfaktorer och negativa effekter som beror på skillnader i nationell avtalsrätt.

2.1.4 Det reviderade förslaget kompletterar och är förenligt med en rad horisontella eller sektorsspecifika⁽⁶⁾ rättsakter som redan har trätt i kraft i EU samt med lagstiftningsförslag under behandling.

2.2 Kort sammanfattning av tidigare förslag till direktiv⁽⁷⁾

2.2.1 I sina tidigare förslag motiverade kommissionen sitt beslut att anta två olika rättsakter med att det digitala innehålllets särart kräver andra regler än de som gäller för andra produkter.

2.2.2 Med sina två förslag avsåg kommissionen att uppnå följande fem mål:

- a) Minskade kostnader orsakade av avtalsrelaterade skillnader.
- b) Rättssäkerhet för företagen.

⁽⁴⁾ COM(2015) 635 final.

⁽⁵⁾ COM(2015) 634 final och COM(2015) 635 final. EESK:s yttrande (EUT C 264, 20.7.2016, s. 57).

⁽⁶⁾ Se bl.a. direktiv 2011/83/EU och förordningarna (EU) nr 1215/2012 och (EG) nr 593/2008.

⁽⁷⁾ COM(2015) 634 final och COM(2015) 635 final.

- c) Uppmuntra gränsöverskridande köp via nätet inom EU.
- d) Minska de skador som inköpt defekt digitalt innehåll kan orsaka.
- e) Övergripande balans mellan konsumenternas och företagens intressen och förbättring av det dagliga livet.

2.2.3 Enligt kommissionen skulle förslagen skapa en lämplig balans mellan en hög nivå på konsumentskyddet i EU och avsevärt fler affärsmöjligheter.

2.3 EESK:s yttranden om de ursprungliga förslagen ⁽⁸⁾

2.3.1 I sitt yttrande av den 27 april 2016 kritiserade EESK valet att anta två direktiv i stället för ett eftersom det därigenom fastställs olika behandling av försäljning av varor online och offline, vilket leder till bristande klarhet i det nationella införlivandet för konsumenter och företagare.

2.3.2 EESK noterade också att inga svar gavs i fråga om ett antal områden där kommittén ansåg att en harmonisering vore av största vikt: minderårigas rättsförmåga att ingå avtal i den digitala miljön, definitionen av kategorier av specifika oskäligen villkor för online-avtal, som inte omfattas av direktiv 93/13/EEG, den senaste tidens tendens att ha en "betala nu"-knapp och införandet av en standardklausul om samreglering.

2.3.3 Slutligen erinrade EESK om att kommittén i sina yttranden om konsumenträttigheter i digitala miljöer ständigt har haft som grundläggande inriktning att de rättigheter som erkänns i fråga om försäljning i den fysiska världen (kontrakt som tecknas personligen) måste vara förenliga med villkoren för distansförsäljning, oavsett vilken form den digitala transaktionen tar, och att syftet alltid ska vara att stärka dessa rättigheter, inte försvaga dem.

2.3.4 Europaparlamentets och rådets ståndpunkt i debatten om förslagen stöder EESK:s ståndpunkt vad gäller behovet av att undvika rättslig fragmentering.

3. Allmänna kommentarer

3.1 I kommissionens ändrade förslag presenteras ett antal olika förslag och alternativ som är i linje med EESK:s tidigare ståndpunkter, t.ex. det ovannämnda alternativet med ett gemensamt system för försäljning av varor online och offline.

3.2 EESK ställer sig även bakom vissa andra ändringar i det nya förslaget. Detta gäller särskilt följande:

- a) Artikel 2 – införandet av begreppet "tillverkare" och klargöranden som rör utbyte av varor "kostnadsfritt".
- b) Artikel 8 – fastställandet av en standardpresumptionsfrist för överensstämmelse som är lika lång som garantiperioden. I annat fall skulle man i praktiken reducera den lagstadgade garantiperioden eftersom konsumenten i de flesta fall inte har någon möjlighet att styrka bristande överensstämmelse hos varor.
- c) Flera förbättringar och förtydliganden avseende den juridiska terminologi som används.

3.3 Däremot anser EESK att den möjlighet som fastställs i artikel 18 i förslaget att göra undantag från detta direktivs tvingande karaktär genom en enkel överenskommelse mellan de avtalsslutande parterna endast bör finnas om avtalet i fråga säkerställer ett effektivt skydd och självständighet i beslutsfattandet för konsumenten.

3.4 EESK anser dessutom att det ändrade förslaget bör

- a) innehålla bestämmelser som ger konsumenten möjlighet att väcka talan direkt mot tillverkaren i händelse av bristande överensstämmelse mellan varorna och avtalet, något som krävs i den nationella lagstiftningen i flera länder,

⁽⁸⁾ EUT C 264, 20.7.2016, s. 57.

- b) innehålla ett hållbarhetskriterium, något som EESK efterlyst vid ett flertal tillfällen i sina yttranden ⁽⁹⁾,
- c) fastställa en maximitid för reparation ⁽¹⁰⁾ i enlighet med god yrkessed.
- d) fastställa en skyldighet för yrkesverksamma att hålla ett tillräckligt lager reservdelar under produktens genomsnittliga livslängd, vilket krävs i den nationella lagstiftningen i många länder ⁽¹¹⁾,
- e) innehålla andra garantier som erbjuds av säljaren (märke/tillverkare/försäkring av utrustning osv.) för varor och tjänster,
- f) fastställa att garantibevisets obligatoriska innehåll bör inbegripa detaljerad information om vad som är gratis och vad som är kostnadspliktigt, om avgifter och betalningssätt,
- g) fastställa att de rättigheter som följer av garantin överförs i sin helhet i samband med överföring av äganderätten till varor och tjänster, under normala användningsförhållanden,
- h) fastställa tillverkarens och försäljarens direkta och solidariska ansvar gentemot konsumenten i fall där konsumenten väljer att reparera eller byta ut varan (utan att det påverkar tillämpningen av den regressrätt som fastställs i artikel 16 eller tidigare framställningar gentemot säljaren),
- i) fastställa online-plattformarnas solidariska ansvar när konsumenten har köpt en vara via en försäljningsplattform ("marknadsplatsen"), dock utan att rena mellanled omfattas och utan att det påverkar tillämpningen av regressrätten.

4. Särskilda kommentarer

4.1 Artikel 1

4.1.1 EESK undrar vilka skälen är till det undantag som föreskrivs i artikel 1.4 för avtal om försäljning av begagnade varor som säljs på offentlig auktion där konsumenterna har möjlighet att personligen närvara vid försäljningen.

4.2 Artikel 9

4.2.1 EESK erinrar om sina kommentarer från det tidigare yttrandet ⁽¹²⁾, samtidigt som vi vill påminna om att konsumenternas rättigheter i vissa medlemsstater med detta förslag är sämre skyddade än med nu befintliga system, eftersom förslaget begränsar konsumenternas rättigheter, till en början enbart till rätt till reparation eller utbyte.

4.2.2 Det system som avses i artikel 9.3 b och d gör också tillämpningen av systemet beroende av vaga begrepp. Tolkningen av begreppet "omöjligt" överläts åt säljaren. Det vore därför önskvärt att ersätta denna term med uttrycket "tekniskt omöjligt".

4.3 Artikel 10

4.3.1 EESK rekommenderar att det undantag som föreskrivs i artikel 10.1 ska underkastas samma villkor som redan angetts i punkt 3.3 ovan.

4.4 Artikel 11

4.4.1 EESK påminner åter om att rätten till reparation eller utbyte begränsas av säljarens bedömning av huruvida utövandet av dessa rättigheter i den enskilda situationen medför oproportionerliga kostnader med hänsyn till de samlade omständigheterna.

4.5 Artikel 13

4.5.1 EESK anser att förhållandet mellan bestämmelserna om tidsfristen på 14 dagar för återsändande och återbetalning bör klargöras.

4.5.2 EESK skulle vilja veta om bestämmelserna i artikel 13.3 d endast är tillämpliga om varan har gått förlorad eller förstörts, vilket tycks vara fallet.

⁽⁹⁾ EUT C 264, 20.7.2016, s. 57, punkt 4.2.5.4.

⁽¹⁰⁾ EUT C 264, 20.7.2016, s. 57, punkt 4.2.5.7.

⁽¹¹⁾ EUT C 264, 20.7.2016, s. 57, punkt 4.2.5.7.

⁽¹²⁾ EUT C 264, 20.7.2017, s. 57.

4.6 Artikel 14

4.6.1 EESK anser att man bör behålla de längre garantiperioder som gäller i vissa medlemsstater eftersom konsumenträttigheterna annars skulle försämrats i dessa medlemsstater.

Bryssel den 15 februari 2018.

Georges DASSIS
*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*
